

Lomautus

Lomautus

- Lomauttamisen perusteena työn vähentyminen taloudellisin tai tuotannollisin perustein (TSL 7 luku 3 §) tai edellytykset tarjota työtä ovat vähentyneet tilapäisesti (TSL 5 luku 2 §) . Virkamieslaissa vastaava VirkamiesL 36 § 1-3 mom.
- Työttömyyskassa voi maksaa määräaikaiselle työntekijälle lomautusajalta päivärahaa vain siinä tapauksessa, että määräaikainen työntekijä on toisen henkilön sijainen, ja tämä toinen henkilö olisi voitu lomauttaa. Virkamieslain mukaan määräaikainen virkamies voidaan lomauttaa samoilla perusteilla kuin toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa oleva.
- Työaikapankista kahden kuukauden kuluessa ennen lomautusta tai lomautuksen aikana maksettu rahakorvaus estää ansiopäivärahan maksamisen ajalta, jolle rahakorvaus jaksetaan.
- Luottamusmiehellä ja työsuojeluvaltuutetulla on erityissuoja lomautustilanteessa. Ansiopäivärahaa maksetaan heille lomautustilanteessa vain siinä tapauksessa, jos työnantaja on voinut lomauttaa erityissuojasta huolimatta.

Lomautusvaihtoehdot

Kokoaikainen lomautus

- Kestää yhdenjaksoisesti vähintään yhden kalenteriviikon (ma-su)
- Ansiopäivärahaa maksetaan täysimääräisenä lomautuspäiviltä

Lyhennetty työviikko

- Viikoittaista työaika lyhennetään 1-4 täydellä työpäivällä kalenteriviikossa. Työaikaan lasketaan normaalin työajan lisäksi esim. ylityöt, varallaolo ja matka-aika.
- Työaika saa olla enintään 80 % enimmäistyöajasta kalenteriviikossa.
- Lomautuspäiviltä maksetaan täyttä ansiopäivärahaa.
- Omavastuupäiviä, maksettavia lomautuspäiviä, korvauspäiviä ja työpäiviä voi kalenteriviikossa olla enintään viisi (esim. neljä työpäivää, yksi lomautuspäivä ja kaksi palkatonta vapaapäivää)
- Arkipyhäpäiviä ei makseta, jos ne eivät ole normaalisti työpäiviä, ja jos ko. päiviltä ei ole vähennetty palkkaa
- Poikkeus: Jos tuloa sivutoimisesta yritystoiminnasta tai toiselle työnantajalle tehdystä työstä, maksetaan soviteltua päivärahaa (huomioidaan tulot lomauttaneelta työnantajalta sekä sivutoimisesta yritystoiminnasta/muusta työstä)

Lomautusvaihtoehdot

Lyhennetty työpäivä

- Päivittäistä työaika lyhennetään esimerkiksi 7,5 tunnista 6 tuntiin päivässä ja palkkaa vähennetään työajan lyhennystä vastaavasti.
- Maksetaan soviteltua päivärahaa
- Tulot huomioidaan maksupäivän mukaan
- Työaikatarkastelu tehdään sille kalenteriviikolle, kun palkka maksetaan -> Ko. viikolta ei yleensä voida maksaa soviteltua päivärahaa, koska maksetut työtunnit ylittävät 80 % alan normaalin työajan (normaalin työajan ollessa 37,5 tuntia, työajan ylittymiseen riittää, jos palkkaa on maksettu yli 30 tunnilta)

Sekamuotoinen lomautus

- Lomautus ei ole selkeästi lyhennetty työviikko eikä lyhennetty työpäivä, vaan lomautuksen aikana on sekalaisesti täysiä ja vajaita työpäiviä ja täysiä lomautuspäiviä.
- Palkkaa vähennetään työajan lyhennystä vastaavasti.
- Tulot huomioidaan tulojen ansainnan mukaan ja työaika tarkastetaan kalenteriviikoittain. Soviteltua päivärahaa maksetaan niiltä kalenteriviikoilta, joina työaika eli ylitä 80 % alan normaalista työajasta.

Esimerkkejä

Kokoaikainen lomautus 18.1.–28.2.2021

Omavastuu aika asetetaan ajalle 18.1.–24.1.2021. Ansiopäivärahaa maksetaan ajalta 18.1.–28.2.2021 täysimääräisenä.

Lyhennetty työviikko 8.1.–30.4.2021

- Lomautuspäiviä on yksi per kalenteriviikko. Jäsen on lomautettu perjantaisin.
- Omavastuu aika asetetaan ajalle 8.1. –5.2.2021. Päivärahaa ryhdytään maksamaan 12.2.2021 alkaen yhdeltä päivältä viikossa.
- Arkipyhäpäivältä (pitkäperjantai) ei makseta ansiopäivärahaa.

TE-toimistoon ilmoittautuminen lomautuksen alkaessa

- Kokoaikaiseksi työnhakijaksi TE-toimistoon ilmoittaudutaan viimeistään ensimmäisenä lomautuspäivänä. Työnhaku aloitetaan verkossa www.te-palvelut.fi. Työnantaja ei voi hoitaa ilmoittautumista. Työnhaku alkaa heti, kun verkkopalvelun kysymyksiin on vastattu ja tiedot lähetetty.
- Verkkopalveluun tulee kirjautua verkkopankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sirullisella henkilökortilla. Tarkempia tietoja TE-toimiston kanssa asioinnista saa osoitteesta: http://www.te-palvelut.fi/te/fi/nain_asioit_kanssamme/te_palvelut/index.html
- TE-toimiston ohjeet kannattaa lukea huolellisesti ja noudattaa niitä, jotta työnhaku pysyy varmasti voimassa. Ilmoittautumisen jälkeen kannattaa myös tarkistaa, että on varmasti ilmoittanut hakevansa kokoaikatyötä. Ansiopäivärahaa ei voida maksaa, jos ei hae kokoaikatyötä.
- Työnhaku on pidettävä voimassa koko lomautuksen ajan
- Muutoksista on ilmoitettava TE-toimistoon.

Hakemuksen liitteet

- Lomautusilmoitus
- Viimeksi vahvistettu verotuspäätös erittelyosineen, jos on sivutoimista yritystoimintaa (esim. maatalous)
- Työttömyyskassalla on käytössään 1.2. voimaan tulleet verotiedot. Ennakonpidätys on vähintään 25 prosenttia. Jos tilaa muutosverokortin, sen voi tilata suoraan työttömyyskassaan.
- Työttömyyskassa saa palkkatiedot tulorekisteristä, mutta niihin voidaan joutua pyytämään täydennystä, jos tiedot eivät ole riittävät päivärahan määrittelyä varten. Ansiopäivarahahakemuksen käsittelyn sujuvoittamiseksi palkkatodistuksen voi tästä syystä lähettää. Ansiopäiväraha lasketaan lomautusta edeltävien noin kuuden kuukauden tulojen perusteella (jos työssäoloehto on täyttynyt tänä aikana). Jos lomautus alkaa esimerkiksi 15.2.2021, voi palkkatodistus olla ajalta 1.8.2020-31.1.2021.

Ansiopäivärahan hakeminen

- Ensimmäinen hakemus lähetetään työttömyyskassaan kahdelta täydeltä (ma-su) lomautusviikolta, jos lomautus kestää yhdenjaksoisesti vähintään kaksi kalenteriviikkoa
- Lyhennetyn työviikon tai työpäivän ajalta ensimmäinen hakemus lähetetään sen kuukauden lopussa, kun lomautus on alkanut
- Hakemus on nopeimmin käsittelyssä, jos se lähetetään sähköisesti (kirjautuminen kassan nettisivuilta www.prokassa.fi) , mutta sen voi myös postittaa, jos sähköisen asioinnin käyttäminen ei ole mahdollista
- Jatkohakemukset lähetetään samassa rytmissä palkkajakson kanssa eli neljältä kalenteriviikolta tai kuukaudelta
- Ansiopäivärahaa haetaan aina jälkikäteen, mutta sitä ei makseta kolmea kuukautta vanhemmalta ajalta. Tästä syystä ensimmäisen hakemuksen sekä jatkohakemusten tulee olla kassassa kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta ansiopäivärahaa halutaan maksettavaksi

Ansiopäivärahan maksaminen

- Lomautuksen alkaessa asetetaan omavastuu aika, joka vastaa viittä täyttä työpäivää
- Omavastuun tulee täytyä kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana
- Työttömyyskassa perii kassan jäsenmaksun ansiopäivärahasta. Jäsenmaksu on 0,32 euroa per maksettava päivä
- Työttömyyskassa maksaa ansiopäivärahoja jokaisena arkipäivänä (ma-pe), joten ansiopäivärahojen maksupäivä ei ole vakio.
- Oman hakemuksen käsittelyä voi seurata kassan sähköisestä asioinnista (kirjatutuminen kassan sivuilta www.prokassa.fi)
- Työttömyyskassaan saapuneiden ansiopäivärahahakemusten käsittelytilanne ilmoitetaan kassan nettisivuilla

Sähköinen asiointi

Kassan sivuilla www.prokassa.fi on sähköinen asiointi, johon kirjaudutaan suomi.fi – sivuston kautta henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai varmennekortilla.

KIRJAUDU

Kirjaudu verkkoasiointiin Suomi.fi-tunnistautumisen kautta.

KIRJAUDU SISÄÄN

Puhelinpalvelumme palvelee arkisin 9.00 - 12.00 numerossa 09 1727 3 444

[Sähköisen asiointin video-ohjeet](#)

[Sähköisen asiointin ongelmatilanteet](#)

Ansiopäivärahan saamisen edellytykset

- Työssäoloehto 26 viikkoa 28 kuukauden aikana on täyttynyt työttömyyskassan jäsenyysaikana
- Työssäoloehto täyttyy,
 - kun on työssä vähintään 18 tuntia kalenteriviikon aikana tai palkkaa on maksettu vähintään 18 tunnin mukaan (esimerkiksi vuosiloma tai palkallinen sairaus aika)
 - palkka on maksettu työehtosopimuksen mukaan. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, on kokoaikatyöstä saadun palkan oltava vähintään 1 252 euroa kuukaudessa (vuonna 2021).
- Jäsenmaksut on maksettu palkkatulosta.
- On yli 17-vuotias, mutta alle 65-vuotias (65 vuotta täyttäneelle voidaan poikkeuksellisesti maksaa päivärahaa lomautustilanteissa, jos hän ei saa vanhuuseläkettä).
- On TE-toimistossa kokoaikatyönhakijana ja on työmarkkinoiden käytettävissä.
- On työkykyinen (ei saa sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai kuntoutustukea).
- Työn ohella vähintään kuusi kuukautta harjoitettu yritystoiminta on yleensä sivutoimista. TE-toimistoon täytyy kuitenkin tehdä selvitys. Jos TE-toimisto katsoo yritystoiminnan olevan päätoimista, ansiopäivärahaa ei voida maksaa.
- Lomautuksen aikana ei voi siirtyä kassasta toiseen, mutta lomautusten välissä työssä ollessaan voi siirtyä ja aikaisemman kassan jäsenyys- ja työskentelykaudet siirtyvät uuteen kassaan, jos jäsenmaksut on maksettu eropäivään asti.

Ansiopäivärahan peruste

- Määritellään lomautusta edeltäneiden palkkatulojen perusteella (noin 6 kuukautta)
- Vähennetään lomaraha sekä muut sellaiset tulot, joita ei ole ansaittu palkanmääritysaikana. Esimerkiksi tulospalkkiosta vähennetään se osuus, jota ei ole ansaittu palkanmääritysaikana
- Palkasta tehdään 4,34 %:n vähennys. Tämä vastaa palkansaajan palkasta tehtävää työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksuja sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksua.
- Palkka jaetaan ajanjaksoon sisältyvillä arkipäivillä (ma-pe) = päiväpalkka
- $\text{Päiväpalkka} \times 21,5 = \text{Ansiopäivärahan perusteena oleva palkka}$
- Jos on osatyökyvyttömyyseläkkeellä tai osittaisella hoitovapaalla, ansiopäiväraha määritellään eläkettä/vapaata edeltävältä ajalta
- Osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä olevalle tehdään määrittely suoraan lomautusta edeltävältä ajalta -> Eläkeaika ei ole yli hypittävää aikaa
- Kassan sähköisessä asiointissa (kirjautuminen www.prokassa.fi) on työttömyyspäivärahailaskuri

Omastuuuuaika

- Lomautuksen alkaessa asetetaan omastuuuuaika, joka vastaa viittä työpäivää.
- Omastuuuujan tulee täyttyä enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Jos ensimmäinen omastuuupäivä on viikolla 2, tulee omastuuujan täyttyä viimeistään viikolla 9.
- Omastuuu- työ- ja korvauspäiviä voi olla kalenteriviikon aikana enintään viisi.
- Uusi viiden päivän omastuuuuaika asetetaan yleensä, kun 26 viikon työssäoloehto täyttyy uudelleen. Uutta omastuuuuaikaa ei kuitenkaan poikkeuksellisesti aseteta työssäoloehdon uudelleen täyttyessä, jos päivärahan enimmäisaika (300-500 päivää) alkaa vuoden sisällä edellisen päivärahan maksamisen alkamiseen verrattuna ja omastuuuuaika on silloin asetettu.
- Esimerkki:
 - Ensimmäinen lomautusjakso on ollut 6.4.-19.4.2020. Omastuuuuaika on asetettu ajalle 6.4.-10.4.2020, vaikka ansiopäivärahaa on maksettu voimassa olleen poikkeuslain vuoksi samanaikaisesti.
 - Uusi lomautusjakso alkaa 15.2.2021. Omastuuuuaikaa ei aseteta, vaikka lomautusten välissä on ollut vähintään 26 työviikkoa ja työssäoloehto on täyttynyt uudelleen.

Sosiaalietuudet, jotka vähennetään ansiopäivärahasta (lista ei ole tyhjentävä)

- Osatyökyvyttömyys- ja osa-aikaeläke, luopumiseläke
- Työnantajan järjestämä työntekijäin eläkelain vähimmäisehtoja parempi lisäeläke
 - Eläke katsotaan työnantajan järjestämäksi myös silloin, kun sen on ottanut työnantaja, vaikka sen olisi itse maksanut
- Kotihoidon tuki, myös puolisolle maksettu: puolison saama tuki ei vaikuta, jos hän hoitaa itse lasta eikä hänellä ole tämän vuoksi oikeutta työttömyysetuuteen
- Joustava hoitoraha (on osittaisella hoitovapaalla alle 3-vuotiaan lapsen vuoksi)
- Liikennevakuutuslain mukainen ansionmenetyskorvaus
- Tapaturmaeläke (ei täyden työkyvyttömyyden perusteella)
- Toisesta valtiosta työkyvyttömyyden perusteella maksettu eläke tai muu etuus

Lomautus ja osittainen varhennettu vanhuuseläke

- Työajan lyhennyttävä entisestään lomautuksen vuoksi
- Ansiopäiväraha määritellään lomautusta edeltävältä ajalta. Osittaista varhennettua vanhuuseläkeaikaa ei hypätä yli päivärahan määrittelyssä, vaikka olisi ollut osa-aikatyössä ennen lomautusta.
- Osittainen varhennettu vanhuuseläke on vaikutukseton etuus, kun ansiopäivärahaa maksetaan, toisin sanoen sitä ei vähennetä ansiopäivärahasta.
- Jos on kokoaikatyössä ja lomautetaan joko kokonaan tai lyhennetylle työviikolle, maksetaan täysimääräistä ansiopäivärahaa.
- Jos lomautetaan lyhennetylle työpäivälle, maksetaan soviteltua ansiopäivärahaa (työnantajalta saatu palkka vaikuttaa ansiopäivärahaan vähentävästi).
- Jos on osa-aikatyössä ja lomautetaan lyhennetylle työviikolle tai työpäivälle, maksetaan soviteltua ansiopäivärahaa (palkka vaikuttaa ansiopäivärahaan vähentävästi).
- Palkka huomioidaan sovitellussa päivärahassa palkanmaksukuukauden mukaan.

Lomautus ja osa-aikaeläke tai osatyökyvyttömyyseläke

- Työajan lyhennyttävä entisestään lomautuksen johdosta
- Ansiopäiväraha määritellään eläkettä edeltävältä ajalta, jos on ollut kassan jäsen tänä aikana
- Eläke vähennetään ansiopäivärahasta aina täysimääräisenä. Esimerkiksi 1 000 euron eläke vähentää ansiopäivärahaa 46,51 euroa päivää kohti
- Kokoaikaisissa lomautuksissa maksetaan pääasiassa vähennettyä ansiopäivärahaa (eläke vähennetään ansiopäivärahasta). Mutta jos lomautuksen ajalle osuu palkanmaksupäivää (maksetaan esim. edellisen kuukauden tuloja), maksetaan soviteltua (= palkka sovitellaan) ja vähennettyä ansiopäivärahaa (=eläke vähennetään ansiopäivärahasta).
- Lyhennetyssä työviikossa ja lyhennetyssä työpäivässä maksetaan aina soviteltua ja vähennettyä ansiopäivärahaa (työnantajalta saatu palkka sovitellaan, ja eläke vähennetään päivärahasta täysimääräisenä).

Lomautus ja osittainen hoitovapaa

- Työajan lyhennyttävä entisestään lomautuksen johdosta
- Ansiopäiväraha määritellään osittaista hoitovapaata edeltävältä ajalta, jos on ollut kassan jäsen tänä aikana
- Osittainen hoitoraha vähennetään ansiopäivärahasta aina täysimääräisenä. Esimerkiksi 98,21 euron osittainen hoitoraha vähentää ansiopäivärahaa 4,57 euroa päivää kohti
- Kokoaikaisissa lomautuksissa maksetaan vähennettyä ansiopäivärahaa (osittainen hoitoraha vähennetään ansiopäivärahasta)
- Lyhennetyssä työviikossa ja työpäivässä maksetaan aina soviteltua ja vähennettyä ansiopäivärahaa (työnantajalta saatu palkka sovitellaan, ja osittainen hoitoraha vähennetään päivärahasta täysimääräisenä)
- Palkka huomioidaan sovitellussa päivärahassa palkanmaksukuukauden mukaan.

Luottamustoimet (lista ei ole tyhjentävä)

- Kunnallisesta, valtiollisesta tai kirkollisesta luottamustoimesta saatu palkkio ei vaikuta ansiopäivärahaan
- Ammattiliiton tai työttömyyskassan hallituksen jäsenyyden perusteella saatu palkkio ei vaikuta ansiopäivärahaan
- Käräjäoikeuden lautamiespäiviltä maksetaan ansiopäivärahaa
- Luottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle tästä tehtävästä normaalin palkan lisäksi maksettava palkkio sekä työajan ulkopuoliselta ajalta maksettava korvaus vähennetään ansiopäivärahasta, jos maksetaan soviteltua ansiopäivärahaa

Arkipyhä lomautustilanteessa

- Arkipyhäpäiviä ei makseta eivätkä ne käy omavastuupäiviksi, jos ne eivät ole normaalisti työpäiviä ja jos kyseisiltä päiviltä ei ole vähennetty palkkaa.
- Jos on lomautettu vuonna 2021 esimerkiksi pääsiäisenä ja kuukausipalkka jaetaan todellisilla työpäivillä eli 20:lla (ei sisällä pitkäperjantaita eikä pääsiäismaanantaita), pääsiäisviikoilta vähennetään yhteensä 8 päivän palkka, joten omavastuupäiviä tai maksettavia ansiopäivärahopäiviä voi olla 8.
- Jos on lomautettu joulukuussa 2021 ja kuukausipalkan jakaja on 22, jakajassa ei ole mukana jouluaattoja. Jos on lomautettu viikon 52, työnantaja vähentää palkan todellisilta työpäiviltä eli 4 päivältä (vuorotyöntekijät ovat poikkeus), ja kassa maksaa ansiopäivärahaa 4 päivältä. Jouluaattoja ei makseta. Tämä on kuitenkin taloudellisesti hieman parempi vaihtoehto kuin se, että kuukausipalkan jakajassa olisi mukana kaikki päivät ja työnantaja vähentäisi viiden päivän palkan viikolta 52.
- Jos on lomautettu koko joulukuun, ansiopäivärahaa maksetaan myös arkipyhiltä, koska palkka on vähennetty ko. päiviltä (=ei saa lainkaan palkkaa).

Kassan yhteystiedot

Työttömyyskassa Pro
PL 1, Työpajankatu 13 A
00581 Helsinki

Puhelinpäivystys (09) 1727 3444 (päivystysajat ilmoitetaan kassan nettisivuilla)

Faksi 09 1727 3335

Sähköinen asiointipalvelu www.prokassa.fi (Sähköinen asiointi)

Tietoa työttömyysturvasta

Seuraavista lähteistä:

- www.prokassa.fi
- www.tyj.fi
- www.te-palvelut.fi